

ZORGBELEID 2015-2019

en

Dyslexieprotocol

WOORD VOORAF

Dit zorgbeleid is gerelateerd aan het **Schoolondersteuningsplan** van **PassendWijs** van het samenwerkingsverband: SWV 25-06 PassendWijs voor meer informatie over procedures en formulieren : <http://www.swv-passendwijs.nl>

De directie is lid van de Raad van Toezicht van PassendWijs en neemt actief deel aan het overleg.

Het **SchoolOndersteuningsProfiel(SOP)** is onderdeel van dit zorgprotocol en staat op de website.

Het **Dyslexieprotocol** is onderdeel van het **Zorgbeleid** en vormt samen met bovengenoemde documenten een geheel.

Passend Onderwijs

In het kader van **Passend Onderwijs** worden leerlingen niet snel naar het speciaal onderwijs verwezen, maar blijven zoveel mogelijk binnen de basisschool.

Het zorgprotocol legitimeert het werk van de zorgcoördinator en de leerkracht (en) belast met de taak intern begeleider.

Het zorgprotocol geeft een verantwoording van het dagelijks werk van de zorggroep, het Multidisciplinair team en het ZorgAdviesTeam.

In de schoolgids (permanent deel en jaarlijks deel zie website) staat vermeld hoe we de ontwikkeling van de leerlingen volgen (hfst.3), hoe de route van aanmelding tot vertrek is (hfst.10) en welke toetsen we gebruiken en wat de opbrengsten daarvan zijn staat in het jaarlijks deel bij Resultaten (hfst.6).

Passend onderwijs

Alle schoolbesturen in de regio Arnhem hebben zich verbonden in PassendWijs om alle leerlingen een passend onderwijs (zorg)aanbod te bieden.

Er is sprake van drie niveaus van leerlingenzorg.

Het eerste niveau is de school. In lijn met de opdracht, ligt de verantwoordelijkheid voor de zorg voor de leerling primair bij het schoolbestuur en zorgt de school voor de uitvoering.

Niveau twee ligt ook binnen de school. Als een school niet kan bieden wat noodzakelijk wordt geacht (handelingsverlegenheid bij leerkrachten of niet kunnen voorzien in de zeer specifieke onderwijsbehoeften van de leerlingen), komt het tweede niveau in beeld. Dat behoort ook nog tot het domein van de school en het bestuur: welke ondersteuning en expertise kan ik in de school inzetten, met behulp van derden? Het is de school die deskundigen inschakelt of voor specifieke organisatievormen kiest, om de (specifieke) aanpak t.b.v. het vervullen van onderwijsbehoeften te intensiveren of uit te breiden, met als doel de handelingsverlegenheid van de medewerkers of van de school op te heffen en zo waar mogelijk, te kunnen voorzien in de zeer specifieke onderwijsbehoeften van de leerlingen.

Niveau drie, leerling-zorg buiten de reguliere school. Als bovengenoemde inzet ook niet leidt tot het gewenste resultaat, kan worden ‘opgeschaald’ naar niveau 3: het tijdelijk of permanent onderbrengen van leerlingen in speciale onderwijs- zorg voorzieningen.

INHOUDSOPGAVE

Passend onderwijs	2
A ZORGPROTOCOL 2015-2019	4
1 INLEIDING	4
1.1 Wat willen we zeggen met dit protocol?	4
1.2 Passend onderwijs	5
1.3 Visie	5
1.4 Uitgangspunten	6
1.5 Gevolgen voor het onderwijs	6
2 ZORGSTRUCTUUR	6
2.1 Het werkkader	7
2.2 Aansturing	7
2.3 De zorgcoördinator	7
2.4 Taken van de zorgcoördinator	7
2.5 Taken van de interne begeleider	7
2.6 De zorggroep	8
2.7 Multidisciplinair zorgteam (M- Team)	8
2.8 Door naar het Zorgadvies team (ZAT+)	8
2.9 Kwaliteitsbewaking	9
3. WERKGEBIED ZORG	9
3.1 De zorg voor kinderen met specifieke onderwijsbehoeften	9
Aanpak volgens een vast stappenplan	10
Leerlingen aanname in verband met Passend Onderwijs	11
3.2 Begeleiding leerkrachten	13
3.3. Van cluster naar cluster	13
3.4 Contacten met andere organisaties	13
3.5 Begeleiding ouders	14
4 FACILITEITEN voor schooljaar 2015-2019	14
5 DE TAAKVERDELING VAN DE ZORGGROEPLEDEN	14
6 DE ADMINISTRATIE VAN DE ZORGGROEP	15
6.1 Het leerlingendossier	15
6.2 Toetsen volgens toetskalender en verwerking gegevens	16
6.3 Systematische evaluatie toetsresultaten	16
6.4 Onderzoeken zorggroep of aanvullende onderzoeken	16
7 BEGELEIDING en LEER-EN HULPMIDDELEN BINNEN SCHOOL	16
7.1 Begeleiding nieuwe en/of beginnende leerkrachten	16
7.2 Leerling- en klassenbespreking	17
7.3 Een handelingsplan	17
7.4 Extra hulp in de klas	18
7.5 Begeleiding vanuit Passendwijs	18
7.6 Remedial teaching	18
7.7 Orthotheek Marant	19
7.8 Overige hulpverleningsinstanties	19
7.9 Orthotheek	19
7.10 Tijdens een langdurige ziekteperiode	19
8 DE KLASSENORGANISATIE	20

8.1 Differentiatie in de klas: Klassenmanagement en leerstofaanbod.....	20
8.2 Extra leerstofaanbod voor meer begaafde leerlingen	20
8.3 Zelfstandig werken	20
8.4 Leerstrategieën	20
8.5 Leerlijnen	20
8.6 Beleid toelating gehandicapte leerlingen	21
8.7 Aandacht voor ontwikkeling oud-leerlingen van de school.....	21
9 EVALUATIE	21
B DYSLEXIEPROTOCOL.....	22
1 Inleiding	22
Bijlage 1: Stappenplan leerlingenzorg	23
Bijlage 2:Aanbod extra hulp:	23
Kleuterklassen	24
Bijlage 4: Procedure keuze vervolgonderwijs.....	25
Bijlage 5 Evaluatie toetsen op klassenniveau.....	25

A ZORGPROTOCOL 2015-2019

1 INLEIDING

1.1 Wat willen we zeggen met dit protocol?

In dit protocol wil de school laten zien welke inspanning zij doet ten aanzien van de zorg voor de leerling. Nadrukkelijk wordt dit hier een inspanningsverplichting genoemd: de school verplicht zich ertoe alles te doen wat binnen haar vermogen ligt wat bij kan dragen aan een evenwichtige ontwikkeling van het kind.

Deze inspanningsverplichting is echter geen resultaatsverplichting. Met andere woorden: de school kan niet aansprakelijk worden gesteld voor de resultaten die worden behaald. Het is immers niet te zeggen of ieder kind de gestelde doelen die geformuleerd zijn in de kerndoelen en de referentieniveaus zal halen. Dit hangt sterk af van de individuele aanleg en ontwikkeling van het kind.

Door in dit protocol helder uiteen te zetten hoe de zorgstructuur van de school in elkaar steekt, is het voor alle betrokkenen in de school zichtbaar hoe en volgens welke procedures zorg verleend wordt aan de kinderen.

1.2 Passend onderwijs

Er is sprake van drie niveaus van leerlingenzorg.

Het eerste niveau is de school. In lijn met de opdracht, ligt de verantwoordelijkheid voor de zorg voor de leerling primair bij het schoolbestuur en zorgt de school voor de uitvoering.

Niveau twee ligt ook binnen de school. Als een school niet kan bieden wat noodzakelijk wordt geacht (handelingsverlegenheid), komt het tweede niveau in beeld. Dat behoort ook nog tot het domein van de school en het bestuur: welke ondersteuning en expertise kan ik in de school inzetten, met behulp van derden? Het is de school die deskundigen inschakelt of voor specifieke organisatievormen kiest, om de zorg te intensiveren of uit te breiden, met als doel de handelingsverlegenheid van de medewerkers of van de school op te heffen.

Niveau drie, leerling-zorg buiten de reguliere school. Als bovengenoemde inzet ook niet leidt tot het gewenste resultaat, kan worden 'opgeschaald' naar niveau 3: het tijdelijk of permanent onderbrengen van leerlingen in speciale onderwijs- zorg voorzieningen.

De Nieuwsbrief Passend Onderwijs wordt gepubliceerd op de website van de school

1.3 Visie

Zorg voor de leerling is een vanzelfsprekende zaak voor de onderwijsorganisatie. We willen de kinderen die ons zijn toevertrouwd een zo goed mogelijke zorg bieden. Daartoe heeft de school een hoeveelheid instrumenten ter beschikking die in dit protocol worden beschreven. Ook wordt in dit protocol zichtbaar wie er bij deze zorg betrokken zijn en welke organisaties bij deze zorg betrokken kunnen worden.

Het zorgprotocol is het geheel aan instrumenten dat de school ter beschikking heeft om de ontwikkeling van de leerlingen te kunnen volgen.

Door de inzet van deze instrumenten ontstaat zicht op de ontwikkeling van de kinderen op cognitief, sociaal-emotioneel en wilsgebied.

Door de resultaten van de kinderen geregeld te toetsen, ontstaat zicht op de bereikte leerresultaten van ieder kind en kunnen waar nodig extra maatregelen worden genomen om de ontwikkeling van kinderen op bovenstaande gebieden te stimuleren.

In oudergesprekken, kindbesprekingen en besprekingen in de zorggroep staat de gehele ontwikkeling van het kind centraal. Deze overleggen kunnen leiden tot maatregelen om de ontwikkelingen van het kind te bevorderen.

Tevens wordt in dit protocol beschreven op welke wijze kinderen (en ouders) begeleid worden bij aanmelding en verlaten van de school.

1.4 Uitgangspunten

Het uitgangspunt voor de zorg voor het kind is de ontwikkelingsfase van het kind zelf. De achtergronden van de school, het mensbeeld, geeft de richting aan van waaruit naar het kind gekeken wordt. In het kader van dit zorgplan is het goed daar enkele woorden aan te wijden. In de leeftijd van 0 tot 7 ontwikkelt het kind zijn fysieke lichaam. De opbouwkrachten die hiervoor nodig zijn wil de school niet aanspreken. Het denken kan nog niet op een abstracte manier worden aangesproken om dat dit nog niet beschikbaar is. In eerste instantie is het kind in zijn ontwikkeling bezig zijn lichaam te vormen om dit als instrument tot zijn beschikking te krijgen.

Na het 7^e levensjaar is het fysieke lichaam 'klaar' en kunnen de krachten die nodig waren voor de opbouw van dat fysieke lichaam ingezet worden voor het denken. Dit denken moet dus nog werkelijk ontwikkeld worden. Aanvankelijk is het denken van het kind een denken in beelden. Pas in een latere fase komt het abstracte denken tot ontwikkeling.

De ontwikkeling van het kind staat centraal in het onderwijs, de leerstof is het middel waaraan het kind zich kan ontwikkelen. Het onderwijs is erop gericht bij het kind een brede interesse te wekken en een harmonieuze ontwikkeling van denken, voelen en willen te bewerkstelligen: hoofd, hart, handen en voeten worden door het onderwijs aangesproken. Naast de vakken taal en rekenen zijn de vakken ter algemene ontwikkeling en kunstzinnige vakken, handvaardigheid en motorische ontwikkeling van belang.

Voorwaarde voor een goede individuele ontwikkeling is een hechte, veilige en vertrouwde sociale omgeving. Er wordt dan ook een groot belang gehecht aan de vaste klas waarbij de klassenleerkracht gedurende, ten hoogste, drie leerjaren met de klas verbonden blijft.

1.5 Gevolgen voor het onderwijs

De ontwikkelingsfasen van het kind, het mensbeeld dat ten grondslag ligt aan het onderwijs op de vrijeschool, heeft direct gevolgen voor de inrichting van het onderwijs. De school maakt daarin dus een duidelijke keuze.

In de kleuterklassen wordt nog geen direct beroep gedaan op het denken door de kinderen te leren lezen of rekenen. Fantasie en spel staan centraal. Dat neemt niet weg dat zowel taal (lezen) en rekenen op velerlei wijzen aan bod komen. In het leerlingvolgsysteem nemen ontluikende geletterdheid, fonologische ontwikkeling en voorwaarden voor het rekenen een zeer belangrijke plaats in. Er wordt aan die onderwerpen 'gewerkt' en de basis voor het verdere leren wordt gelegd.

Doordat het denken pas vanaf klas 1 direct wordt aangesproken vindt het leren lezen ook pas op dat moment plaats. Omdat het denken in die fase nog een beelddenken is, wordt er in het onderwijs ook gebruik gemaakt van beelden. Zo ontwikkelt het lezen zich vanuit de letterbeelden, vanuit de beelden worden de letters tot abstracties.

De resultaten van ons onderwijs worden in klas 1 t/m klas 6 systematisch in januari en juni gemeten door middel van de Cito (landelijk genormeerd) toetsen.

In de kleuterklassen is het leerlingvolgsysteem een samenstel van instrumenten dat zo breed mogelijk de ontwikkeling van het kind in kaart brengt. Daarbij worden tussen januari en juni leerrijpheid onderzoeken verricht en wordt bij alle 5-jarige en 6-jarige kleuters in januari /februari de Cito taal en Cito rekenen afgenomen. In oktober en in maart vullen we de SCOL in voor alle leerlingen en. In klas 4,5 en 6 vullen de leerlingen ook de SCOL in.

2 ZORGSTRUCTUUR

Vanuit ons samenwerkingsverband (SWV 25-06 PassendWijs, <http://www.swv-passendwijs.nl>) is Passend Onderwijs als volgt georganiseerd.

Er is een coördinatieteam SWV PassendWijs. De leden van dat team zijn de regiocoördinatoren. Iedere regiocoördinator is coördinator van een bepaald gebied in of rondom Arnhem.

De regiocoördinator voor Arnhem- Zuid en de SBO scholen is Hilde Toenders. Iedere regiocoördinator stuurt een schoolcontactpersoon aan. De schoolcontactpersoon is lid van het Multidisciplinair zorgteam.

Maria van Casteren, gezondheidszorg- psycholoog, is schoolcontactpersoon voor de Parcivalschool.

2.1 Het werkkader

Het **zorgprotocol 2015-2019** is het kader van waaruit de zorgcoördinator stuurt: voor de leerkracht (en) belast met de taak interne begeleider, voor de leerkrachten, voor de directie en voor de onderwijsassistenten het kader voor hun handelen.

2.2 Aansturing

De aansturing van de zorgprocessen is de hoofdtaak van de zorgcoördinator.

2.3 De zorgcoördinator

De zorgcoördinator is de directeur, zij vervult de rol van zorgcoördinator en doet dit in samenwerking met de intern begeleiders.

De directeur is op schoolniveau de aansturende instantie.

2.4 Taken van de zorgcoördinator

Taken van de zorgcoördinator: visie en schoolbeleid ontwikkelen, voortdurend actualiseren zorgprotocol, het aansturen van de zorggroep, het aansturen van zorgprocessen, schoolafstemming regelen, het verbeteren, het vaststellen en het bewaken van centrale afspraken, communicatie hierover, nieuwe contacten met nieuwe hulpverleners leggen.

2.5 Taken van de interne begeleider

De leerkracht (en) belast met de taak interne begeleider, of de interne begeleider ondersteunt de leerkrachten bij het verbeteren van de leerkrachtvaardigheden, neemt/ helpt bij specifieke maatregelen, is waar nodig aanwezig bij gesprekken tussen ouders en leerkracht,

Deze interne begeleider overlegt, met de groepsleerkracht, en onderhoudt contacten met externe instanties in het kader van leerlingenzorg.

Ten behoeve van leerkrachtondersteuning heeft deze leerkracht, belast met de taak van intern begeleider, het volgende takenpakket:

- de zorggroep en alle daaruit voortvloeiende werkzaamheden
- leerkrachtondersteuning, gericht op signaleren, analyseren en planmatig oplossen van onderwijsproblemen en gedrag- en werkhoudingproblemen binnen de school
- hulp bieden bij het opstellen van handelingsplannen
- het zoeken naar materialen
- verdelen en evalueren van diverse toetsen (niet zijnde de methode gebonden toetsen die door de leerkrachten worden afgenomen) en de daaruit voortvloeiende werkzaamheden
- bijwonen van pedagogische vergadering en clustervergadering
- ondersteuning bieden bij het klassengebeuren i.v.m. verbeterpunten leerkrachtgedrag

- verbeteren van handelingen van leerkrachten
- het coördineren, organiseren en evalueren van alle daaruit voortvloeiende werkzaamheden.

Deze leerkracht(en), belast met de taak intern begeleider, zoekt mede naar onderwijsverbetering en houdt zich op de hoogte van nieuwe ontwikkelingen met betrekking tot het zorgbeleid.

2.6 De zorggroep

De interne begeleidingstaken worden uitgevoerd door de zorggroep. De leden van de zorggroep voeren deze taken uit naast hun andere taken.

De taak van de zorggroep is het optimaliseren van de zorg voor de leerling; schoolniveau, leerkrachtniveau en leerlingenniveau.

De zorg voor de kinderen wordt gecoördineerd vanuit de zorggroep.

De zorggroep bestaat uit de leerkracht (en) belast met de taak intern begeleider en de zorgcoördinator (de directeur).

Vragen van leerkrachten om hulp op zowel pedagogisch als didactisch gebied worden hier behandeld. In deze groep wordt ook vastgesteld welke stappen nodig zijn om op een juiste wijze antwoord te geven op de vraag van het kind en of de leerkracht.

2.7 Multidisciplinair zorgteam (M- Team)

Een Multidisciplinair zorgteam bestaat uit de leerkracht, intern begeleider, directeur, schoolgericht maatschappelijk werker, jeugd -verpleegkundige, schoolcontactpersoon, wijkteam en de ouder(s) van de leerling.

Als je als leerkracht al op verschillende wijzen (volgens het stappenplan zorg) op een handelingsgerichte manier hebt geprobeerd de leerling te ondersteunen, maar als de aanpak die de leerkracht en de intern begeleider hebben besproken keer op keer niet blijkt te werken bij een leerling, dan kan een bespreking in het Multidisciplinair zorgteam wenselijk zijn.

In het Multidisciplinair zorgteam overleg staat de hulpvraag van de school altijd centraal. Uitgangspunt is wat is de onderwijsbehoefte van deze leerling, wat heeft dit kind nodig en wat vraagt dat van de leerkracht, wat vraagt dat van ouders en van school?

Ouders zijn altijd onderdeel van het Multidisciplinair zorgteam of het ZAT+. Behalve als de veiligheid van het kind in het geding is, of als de ouders zelf hebben aangegeven niet te willen participeren.

2.8 Door naar het Zorgadvies team (ZAT+)

De centrale vraag in de besprekingen is iedere keer: is dit het antwoord op de hulpvraag voor deze leerling? Als ouders of andere teamleden in een Multidisciplinair zorgteam onvoldoende antwoord kunnen geven op de hulpvraag van het kind, dan kan een volgende stap het ZAT+ zijn.

Dit is een bovenschools Zorgadvies team (ZAT+) waarin leerlingen met een complexere vraag of in een crisissituatie worden besproken.

De vaste deelnemers aan het ZAT+ zijn: de voorzitter, leerkracht, intern begeleider, schoolcontactpersoon, orthopedagoog, schoolgericht maatschappelijk werker, jeugdarts, wijkteam, medewerkers van Bureau Jeugdzorg, leerplichtambtenaar en de ouders. Soms wordt het ZAT+ ook ingeschakeld in crisissituaties, vanwege toenemende gedragsproblemen en een complexe gezinssituatie.

Samenvattend: waarvoor kun je bij een Multidisciplinair zorgteam of ZAT+ terecht als school of leerkracht?

Je kunt bij één van de zorgteams terecht voor adviezen over hoe je handelt en om te bespreken:

- Welke hulp je in de klas kunt krijgen voor de leerling
- Hoe de inhoud van die hulp eruit ziet
- Hoe dat georganiseerd kan worden
- Wie de leerkracht daar mogelijk bij ondersteunt
- Of er ondersteuning moet komen vanuit speciaal onderwijs, het samenwerkingsverband, of vanuit hulpverlening
- Welke ondersteuning ouders kunnen krijgen

Voor meer informatie: vraag de leerkracht van uw kind of de intern begeleider.

2.9 Kwaliteitsbewaking

In dit **Zorgprotocol 2015-2019** is het als volgt georganiseerd: door middel van een jaarlijks terugkerende evaluatie in mei/juni in de zorggroep en in de pedagogische vergadering, door de resultaten te analyseren, te interpreteren en daarop actie te ondernemen.

Door middel van klassenbezoeken, zorgmap, beleidsdocumenten, het aan- en afspraakprotocol en door sturing van de zorgcoördinator en evaluaties worden de gemaakte zorgafspraken en de ingevoerde verbeteringen geborgd.

3. WERKGEBIED ZORG

3.1 De zorg voor kinderen met specifieke onderwijsbehoeften

Het gaat hier om kinderen die om een of andere reden meer aandacht of zorg nodig hebben doordat ze specifieke onderwijsbehoeften hebben.

Wanneer de leerkracht constateert dat een kind specifieke onderwijsbehoeften heeft, bijvoorbeeld problemen heeft met de leerstof, het tempo of anderszins, zal de leerkracht **direct** de gebruikelijke pedagogische interventies toepassen.

Na drie weken wordt bij onvoldoende resultaat de volgende procedure gevolgd: de leerkracht gaat proberen verder uit te zoeken wat er aan de hand is, legt de situatie- middels een

hulpvraag- voor aan de zorggroep en er wordt overleg gevoerd tussen de ouders en de klassenleerkracht; dit kan zowel op initiatief van de ouders als van de leerkracht.

Binnen drie weken (week 4 t/m 6) worden afspraken gemaakt over eventuele hulp in de vorm van een bepaalde aanpak of extra begeleiding.

Als advies kan worden gegeven:

- extra begeleiding
- aangepast werk
- thuishulp
- observatie in de klas
- kindbespreking
- klassenbespreking
- zorggroep
- doorverwijzing remedial teaching buiten school
- doorverwijzing logopedie buiten school
- doorverwijzing jeugdarts
- doorverwijzing huisarts
- doorverwijzing Multidisciplinair zorgteam
- nader onderzoek door orthopedagoge (via huisarts)

Er kunnen meerdere gesprekken gedurende een langer tijdsverloop nodig zijn om het kind in zijn eigen ontwikkeling met zijn eigen specifieke onderwijsbehoefte goed te kunnen volgen.

Ook kan de leerkracht vragen om extra observatie van het handelen van de leerkracht zelf, waardoor meer inzicht ontstaat over eigen gedrag m.b.t. specifieke vragen die het kind stelt.

Wanneer gericht onderzoek en/of verwijzing naar extra hulp nodig is, zal daarvoor schriftelijke toestemming van ouders gevraagd worden.

Wanneer, na de gezamenlijk afgesproken termijn, dit geen resultaat oplevert, meldt de leerkracht dit direct bij de zorggroep en de ouders.

De zorggroep bepaalt dan samen met de leerkracht de te volgen strategie. Het advies wordt aan de ouders verteld in een gesprek. Voor de betreffende leerling wordt een handelingsplan opgesteld. In het handelingsplan beschrijven we op welke wijze de hulp zal worden verleend en wat voor een soort hulp wordt gegeven.

De in het handelingsplan vastgelegde afspraken worden door de ouders en leerkracht ondertekend. Na een afgesproken tijd volgt weer een gesprek met ouders en leerkracht. Wanneer uit de evaluatie blijkt dat de geboden hulp niet de gewenste resultaten heeft opgeleverd, wordt dit bij de zorggroep en de ouders gemeld en wordt het plan zo nodig bijgesteld.

Aanpak volgens een vast stappenplan

1. Wanneer de leerkracht constateert dat een leerling specifieke onderwijsbehoeften heeft, bijvoorbeeld problemen heeft met de leerstof, het tempo of anderszins, zal de leerkracht direct de gebruikelijke pedagogische interventies toepassen.

2. Na drie weken wordt bij onvoldoende resultaat de volgende procedure gevolgd: de leerkracht gaat proberen verder uit te zoeken wat er aan de hand is, legt de situatie- middels een hulpvraag- intern voor aan de zorggroep en/of cluster en er wordt overleg gevoerd tussen de ouders en de klassenleerkracht; dit kan zowel op initiatief van de ouders als van de leerkracht.

3. Er wordt een plan gemaakt voor extra hulp of een speciale aanpak, op school of thuis, al naar gelang het probleem. Dit plan wordt vastgelegd. Binnen één week na constatering.

4. Dit plan wordt op een van te voren afgesproken tijd geëvalueerd. Meestal na 4 weken of bij een HP na 6 weken.

5. Wanneer dit geen resultaat oplevert, meldt de leerkracht dit direct na constatering bij de zorggroep en de ouders. De zorggroep bepaalt dan samen met de leerkracht de te volgen strategie.

6. Na een afgesproken tijd volgt weer een gesprek met ouders en leerkracht. Wanneer uit de evaluatie blijkt dat de geboden hulp niet de gewenste resultaten heeft opgeleverd, wordt dit bij de zorggroep en de ouders gemeld en wordt het plan zo nodig bijgesteld.

7. Hieruit kan een handelingsplan volgen en worden de stappen 1 t/m 4 opnieuw doorlopen. Dit proces kan 6 weken in beslag nemen. De mogelijkheid bestaat dat er geconcludeerd wordt dat verder onderzoek moet plaatsvinden. Hierbij zou bijvoorbeeld het Multidisciplinair zorgteam ingeschakeld kunnen worden, of ouders maken een keuze voor onderzoek buiten de school op kosten van de ouders.

Voor eventueel nader onderzoek of observatie is toestemming van de ouders nodig. Aanvraag en uitvoering kunnen in totaal 3 maanden in beslag nemen.

8. Na een observatie en/of een onderzoek door bijvoorbeeld een medewerker van PassendWijs volgt een gesprek of ontvangen de ouders de resultaten van het onderzoek die intern met de zorggroep en leerkracht besproken worden.

Binnen 3 weken na het onderzoek vinden er vervolgstappen plaats.

9. Uit het onderzoek kan advies voortvloeien voor ondersteunende activiteiten thuis, op school. Mogelijk wordt extern hulp gezocht, kosten voor de ouders.

De stappen 1 t/m 4 worden opnieuw doorlopen.

Wederom kan zo'n proces 6 weken duren.

De conclusie kan zijn, na herhaaldelijk stappen 1 t/m 4 doorlopen te hebben dat de school niet kan voldoen aan de specifieke onderwijsbehoefte van de leerling; er is meer nodig.

Dit wordt met alle betrokkenen besproken in het **Multidisciplinair zorgteam**. In dit team wordt besproken wat de vervolgstappen zouden kunnen zijn.

Als de school de leerling de extra ondersteuning niet kan bieden, gaat de school een passende onderwijsplek op een andere school zoeken. Dat kan een reguliere school zijn, een school voor speciaal basisonderwijs of een school voor speciaal onderwijs.

Belangrijk is dat een goede balans wordt gevonden tussen de extra ondersteuning die het kind nodig heeft, de wensen van ouders en de mogelijkheden van scholen.

Als het gaat om een (tijdelijke) plaatsing binnen een speciale school voor basisonderwijs of een school voor speciaal onderwijs, dan vraagt het bevoegd gezag van de school een toelaatbaarheidsverklaring aan (TLV). Als het samenwerkingsverband geen TLV afgeeft, gaat de school op zoek naar een andere passende plek voor het kind.

Leerlingen aanname in verband met Passend Onderwijs

Dit betreft aanname van leerlingen die zeer specifieke onderwijsbehoeften hebben en dus bij het volgen van onderwijs extra ondersteuning vragen. De gewone aanmeldingsprocedure geldt ook voor deze kinderen en daarbij ook nog de bijzondere voorwaarden zoals vermeld in het SchoolOndersteuningsProfiel(SOP).

Onze school heeft als taak voor iedere leerling een zoveel als mogelijk is afgestemd onderwijsaanbod te realiseren.

In de wet passend onderwijs is opgenomen dat ouders hun kind schriftelijk bij de school van voorkeur aanmelden.

De school vraagt aan ouders of ze hun kind al eerder bij een andere school hebben aangemeld. Zie verder de gewone aanmeldingsprocedure en de bijzondere voorwaarden in het SOP. De ouders moeten een leerling met (vermoedens van) extra zorg minimaal 10 weken voordat het kind 4 jaar wordt, aanmelden. Deze leerlingen kunt u aanmelden in de periode september tot en met mei, dit in verband met de zomervakantie.

Ouders hebben informatieplicht.

U ontvangt een korte intake vragenlijst. Door het invullen van deze lijst informeert u ons over de ontwikkeling van uw kind. Deze informatie is voor de school belangrijk, zodat we kunnen bespreken hoe we gaan samenwerken, welke begeleiding uw kind misschien extra nodig heeft én of wij die als school kunnen bieden. Nadat wij de intakevragenlijst van u ontvangen hebben, wordt u uitgenodigd voor een gesprek op school.

Voor meer informatie, zie het Permanente Deel van de Schoolgids, vanaf bladzijde 73.

Extra ondersteuning

Waar kunt u verder informatie vinden over extra ondersteuning?

Alle afspraken over extra ondersteuning in de vorm van arrangementen dan wel een toelaatbaarheidsverklaring voor een school voor speciaal basisonderwijs of speciaal onderwijs, vindt u terug in het ondersteuningsplan en de jaarplanning- werkagenda 2015-2016 van het Samenwerkingsverband PassendWijs <http://www.swv-passendwijs.nl>

3.2 Begeleiding leerkrachten

Alle leerkrachten van de school worden begeleid door de zorggroep en specifiek door de leerkracht belast met de taak intern begeleider. Daartoe bezoekt de zorggroep structureel tweemaal per jaar de klas. Op vraag van de leerkracht vaker en/of waar nodig vaker. Er wordt geobserveerd aan de hand van de klassenwijzer. Ook wordt het leerkrachtgedrag en de leerlingen geobserveerd. Naar aanleiding van deze bezoeken is er overleg tussen de leerkracht en de zorggroep. In dit overleg kan de intern begeleider (en de andere leden van de zorggroep) komen tot adviezen ten aanzien van leerkrachten, kinderen, individuele leerwegen, komen tot adviezen voor nader onderzoek, therapieën. Ook kan de begeleider adviezen geven ten aanzien van het didactisch/pedagogische handelen van de leerkracht met betrekking tot de leerling, of een groep leerlingen of de klas. Informeren over leermiddelen, begeleiding bij de uitvoering van handelingsplannen en coaching en/of begeleiding van leerkrachten behoren ook tot de mogelijkheden. De intern begeleider maakt hiervan verslag.

3.3. Van cluster naar cluster

De zorggroep stuurt en begeleidt de overdracht kinderen kleuterklas — klas 1 en overdracht kinderen klas 3- klas 4:

Een zorgvuldige overdracht van kinderen die van de kleuterklas naar de eerste klas gaan en een zorgvuldige overdracht van kinderen die van klas 3 naar klas 4 gaan, is van wezenlijk belang voor een voortgaande zorg. De leerkracht(en) van de kleuterklas en de leerkracht van klas 3 informeren de leerkracht(en) van het volgende cluster over de ontwikkeling van het kind voordat het kind naar de eerste klas of derde klas gaat, zodat de nieuwe leerkracht op de hoogte is van de ontwikkeling van en de mogelijke zorg omtrent de individuele leerling. Ook vindt er vóór de aanvang van klas 1 of klas 4 overleg plaats met de leerkracht uit de kleuterklas en de leerkracht van klas 1 en tussen de leerkracht van klas 3 en klas 4 waarbij alle kinderen besproken worden en waarbij vooral de kinderen die specifiek aandacht nodig hebben vanwege een ontwikkelingsproblematiek worden besproken.

In september en januari vindt er nogmaals een overleg plaats tussen de leerkrachten waarbij die kinderen worden besproken die extra zorg behoeven.

Dit overleg waarborgt de voortgaande zorg voor de individuele leerling. Ook de groepsmap en het leerlingvolgsysteem dragen hieraan bij.

3.4 Contacten met andere organisaties

-Samenwerkingsverband: de zorggroep vertegenwoordigt de school en neemt waar mogelijk deel aan het Werkoverleg Zorgverbreding (voor beleid ten aanzien van middelen en visie op zorgverbreding).

-Netwerk binnen Athena: de zorggroep neemt voor zo ver mogelijk is, deel aan het overleg.

-Speciaal Basisonderwijs: intern begeleider voert het overleg.

-Regiegroep Passend Onderwijs: zorgcoördinator voert het overleg namens de Stichting Vrije Scholen Athena.

-Diverse externe instanties: zorggroep voert overleg met: GGD, logopediste, schoolarts gemeente, AMK, Jeugdzorg, leerplichtambtenaar, Gelderse Roos, ambulante begeleiders van de Clusterscholen.

3.5 Begeleiding ouders

Om het proces en het stappenplan goed te kunnen doorlopen is het van belang om de ouders gedurende dit proces goed te begeleiden en hen voortdurend bewust te maken van de stappen die gezet worden, wat de resultaten zijn en waar de mogelijkheden en onmogelijkheden liggen, zodat de uitkomst van het proces geen verrassing is, maar een gegeven (punt) op grond van een gezamenlijk afgelegd traject. Wekelijks of tweewekelijks contact is gewenst om zo de afspraken en de stappen goed te laten verlopen. Zowel van ouders als van leerkrachten vraagt dit een extra inspanning en een heldere open communicatie.

Het is daarom noodzakelijk dat alle gespreksverslagen besproken worden en ondertekend worden door de ouders en de leerkracht.

4 FACILITEITEN voor schooljaar 2015-2019

- **Voor de zorggroep:** de twee leerkrachten belast met de taak intern begeleider werken 2 dagdelen: en de zorgcoördinator één dag. Wekelijks op maandag werken zij gezamenlijk in de zorggroep.

Vanaf 15.00 uur tot 16.15 uur worden gesprekken met leerkrachten gevoerd en is er beleidsoverleg.

-Voor het M-Team:

- **Voor alle leerkrachten:** dit jaar wordt twee keer een groepsplan (spelling, lezen en rekenen) gemaakt tijdens de gezamenlijke studiedagen, er volgt een bespreking van het plan met de IB-ér ,

- **De leerkracht van klas 6** wordt vrij geroosterd (voor ouder- kind- leerkracht gesprekken van elk 45 minuten) in januari en februari voor het houden van vervolgonderwijs gesprekken (een invalleerkracht neemt de klas over).

- **De kleuterleidsters** worden enkele keren per jaar vrij geroosterd om kinderen te toetsen.

- De intern begeleider neemt de AVI , DMT leestoetsen af in alle klassen. De intern begeleider neemt de signaleringstoetsen (grafemen, audant en synthese) in klas 1 af in november.

5 DE TAAKVERDELING VAN DE ZORGGROEPLEDEN

De leden van de zorggroep bezoeken onafhankelijk van elkaar de klassen en vullen de kijkwijzer in, beide zijn aanwezig bij de zorggesprekken met de leerkrachten en aanwezig tijdens de pedagogische vergadering en clustervergadering.

De leerkracht met als taak interne begeleider stelt de toetskalender vast, maakt een planning voor de zorggesprekken, draagt zorg voor het up to date houden van de LVS map en de zorgmap, verwerkt de toetsgegevens (leerkrachten voeren scores in ParnasSys in) etc.

De zorgcoördinator onderneemt acties op schoolniveau (zoeken en leggen van nieuwe contacten etc.) de leerkracht belast met de taak intern begeleider op leerlingenniveau en leerkrachtniveau (zie voor een specifieke omschrijving: taken zorgcoördinator en intern begeleider).

6 DE ADMINISTRATIE VAN DE ZORGGROEP

6.1 Het leerlingendossier

De klassenleerkrachten: Het leerlingendossier (inclusief LVS) van alle leerlingen van de klas wordt beheerd door de klassenleerkrachten van de betreffende klas.

Inhoud: Om de ontwikkeling van de kinderen goed te kunnen volgen is er voor elk kind een dossier met persoonlijke gegevens, een korte biografische schets, verslagen van vorderingen, kinderbeprekingen, gesprekken met ouders, brief- en/of e-mail uitwisseling, onderzoeksverslagen en toetsen. De dossiers worden in een afgesloten kast bewaard en zijn alleen toegankelijk voor de leerkrachten. In overleg met de leerkracht is het dossier ter inzage beschikbaar voor ouders.

De zorggroep: stuurt het beheer van het leerlingendossier aan.

De zorggroep: beheert de administratie rondom specifieke zorgaanvragen en de correspondentie met externe instanties rondom die specifieke zorgaanvragen.

Het Leerlingvolgsysteem (LVS) is een onderdeel van het dossier. Met het leerlingvolgsysteem wil de school het volgende bereiken: Het vastleggen van de ontwikkeling van het kind gedurende de gehele schoolloopbaan om daarmee door gericht handelen de ontwikkeling van het kind te ondersteunen. De toetsen geven daarbij een beeld van de cognitieve ontwikkeling van het kind.

Het doel is: het tijdig signaleren van problemen, het stellen van een diagnose en het bepalen van de aanpak om te trachten belemmeringen in het leerproces op te heffen.

De leerkrachten houden het leerlingvolgsysteem bij.

In de oudergesprekken worden de ouders op de hoogte gesteld van de gegevens zoals die in het leerlingvolgsysteem zijn opgenomen.

Het leerlingvolgsysteem bestaat uit de volgende onderdelen:

- a. observatielijsten
- b. onderzoeken zoals leerrijpheid onderzoek,
- c. de SCOL(digitaal)
- d. invullijsten per klas voor resultaten periodeonderwijs, resultaten andere vakken
- e. methode onafhankelijke toetsen
- f. biografie
- g. alle gegevens uit de kleuterklas

Tijdens het verblijf in de kleuterklas wordt de ontwikkeling van het kind gevolgd en vastgelegd in het LVS met behulp van de volgende instrumenten:

- a. observatielijst eerste zes weken op school
- b. leerlingvolgsysteemlijsten
- c. observatieformulier gedrag kind gedurende de dag
- d. leerrijpheid onderzoek
- e. onderzoek ontluikende geletterdheid; indien nodig: onderzoek vroege kenmerken van dyslexie
- f. leerrijpheid onderzoeksverslag
- g. de SCOL(digitaal)
- h. de Cito Taaltoets voor kleuters
- i. de Cito rekentoets voor kleuters

6.2 Toetsen volgens toetskalender en verwerking gegevens

Er worden landelijk genormeerde toetsen (zie schoolgids) gebruikt voor technisch lezen, begrijpend lezen, spelling en rekenen. Daarnaast wordt de sociale competentie observatielijst (SCOL) afgenomen en een taaltoets en een rekenen toets voor kleuters.

Twee keer per jaar (juni en januari) worden methodeonafhankelijke toetsen afgenomen voor rekenen en taal. De scores van de kinderen worden daarbij vergeleken met het klassengemiddelde en met de landelijke norm. In de kleuterklassen en klas 1 en 2 worden toetsen afgenomen in het kader van het dyslexieprotocol (zie bijlage). De schoolperiode wordt begonnen met de Cito taaltoets en rekenen voor kleuters en afgesloten met Eindtoets. De toetskalender zit in de LVS map. Alle gegevens worden digitaal verwerkt in Parnassys.

Voor het volgen van de ontwikkeling op sociaal-emotioneel gebied vult iedere leerkracht twee keer per jaar de SCOL in. Hierdoor ontstaat een beeld van de individuele ontwikkeling van het kind, een klassikaal en schoolbeeld, en kunnen bepaalde tendensen of problemen gesignaleerd worden. De leerlingen van klas 4 t/m 6 vullen deze ook in. Twee keer per jaar worden de uitslagen besproken in de pedagogische vergadering en zo nodig wordt een verbeterpunt aangepakt.

6.3 Systematische evaluatie toetsresultaten

In de zorggroep vindt vier keer per jaar met elke leerkracht een voortgangsgesprek plaats, waarin de resultaten van zowel de methodegebonden toetsen als de gestandaardiseerde toetsen worden besproken. De resultaten worden geanalyseerd, geïnterpreteerd en waar nodig worden vervolgvacatures gepland (zie bijlage 5 evaluatieformulier toetsresultaten) .

Na de toetsweken worden de gegevens op klassenniveau en schoolniveau besproken in de pedagogische vergadering. Naar aanleiding van deze evaluatie van de toetsgegevens vindt er een analyse plaats en volgt er een interpretatie en waar nodig worden vervolgafspraken gepland. De intern begeleider verzorgt de verslaglegging.

6.4 Onderzoeken zorggroep of aanvullende onderzoeken

Naast de toetsen volgens de toetskalender kan er sprake zijn van onderzoeken en observaties door de onderwijscoördinator (passendwijs) of externe onderzoeken. De zorggroep of M-team beschikt tevens over een veelheid aan instrumenten waarmee nader onderzoek gedaan kan worden.

7 BEGELEIDING en LEER-EN HULPMIDDELEN BINNEN SCHOOL

7.1 Begeleiding nieuwe en/of beginnende leerkrachten

Nieuwe of beginnende leerkrachten worden gecoacht door o.a. een ervaren leerkracht, een externe onderwijskundige en de zorggroep. De begeleiding betreft didactische afstemming

en/of leerstofinhoudelijke begeleiding, het thuis raken in alle afspraken en gewoonten in de school, aan- en afspraakprotocol, schoolplan, schoolgids, zorgplan. Kortom alle documenten en daaraan gerelateerde schoolafspraken. Dit om de kwaliteit van ons onderwijs te waarborgen.

7.2 Leerling- en klassenbespreking

Wekelijks vindt er op school een pedagogische vergadering plaats en een clustervergadering. Tijdens deze vergaderingen komen o.a. aan de orde: kinderbesprekingen, klassenbesprekingen, gemeenschappelijke studie, leerlijnen, bespreking toetsresultaten, beleidsevaluaties, schoolplan, planning, en schoolafstemming.

In de kinderbespreking staat één van de kinderen van een klas centraal en volgens een van te voren afgesproken procedure wordt het kind besproken. De ouders worden van te voren ingelicht over deze bespreking.

De leerkracht schetst een beeld van het kind. Dit beeld wordt waar nodig aangevuld door andere leerkrachten. Vervolgens wordt er gezocht naar karakteristieken in de ontwikkeling. Een week later komt dit kind in de bespreking terug en worden adviezen gegeven aan de leerkracht. Deze overweegt welke van de adviezen bruikbaar zijn, eventueel in samenspraak met de intern begeleider. Ook de ouders worden op de hoogte gesteld van de uitkomst van de kinderbespreking.

Tijdens klassenbesprekingen bespreekt een leerkracht zijn klas, het kan hier gaan om de leerstofinhoudelijke kant of de pedagogische didactische kant. Vooral het pedagogisch klimaat is over het algemeen onderwerp van gesprek.

7.3 Een handelingsplan

Een handelingsplan wordt opgesteld door de leerkracht indien de leerkracht en/of de zorggroep aanleiding ziet om specifieke hulp voor een kind of een groep kinderen in te zetten. In het handelingsplan wordt deze hulpvraag beschreven.

In het handelingsplan wordt beschreven:

- Het specifiek doel van de hulp
- Wie deze extra hulp verleent
- Waar deze extra hulp verleend wordt
- Hoe lang de extra hulp verleend wordt

Het handelingsplan kan voor een kind, een groep kinderen of zelfs voor de hele klas geschreven worden.

In het nieuwe schoolafgestemde handelingsplan ingevoerd (zie bijlage 6).

In de clustervergadering of zorggroepvergadering of M-Team wordt waarnodig en of gewenst gezamenlijk een nieuw handelingsplan gemaakt. Na afloop van de periode van extra hulp die in het handelingsplan genoemd is, wordt het handelingsplan geëvalueerd in de zorggroep of clustervergadering of M-Team. Eventueel ook met de ouders. Het is ook mogelijk het handelingsplan tussentijds bij te stellen. Het kan zijn dat na het handelingsplan aanleiding gezien wordt een nieuw handelingsplan te maken.

Het handelingsplan wordt gemaakt door de leerkracht. De leerkracht kan daarbij de hulp van de clustervergadering vragen of intern begeleider. Het handelingsplan kan kortdurend of langdurend zijn. Het is niet in alle gevallen nodig het handelingsplan met de ouders te overleggen. Het kan in sommige gevallen wel zinvol zijn ouders hierbij te betrekken en mogelijk zijn de ouders ook betrokken bij de uitvoering van het handelingsplan. Indien ouders betrokken zijn bij de uitvoering, dan zullen zij ook uitgenodigd worden bij de evaluatie van het plan.

Tijdens het oudergesprek worden de ouders op de hoogte gesteld van het handelingsplan.

Het lopende handelingsplan wordt door de leerkracht bewaard in de klassenmap (witte map). Het voltooide handelingsplan wordt bewaard in de zorgmap (rode map) en ook toegevoegd aan het leerlingendossier.

7.4 Extra hulp in de klas

De ondersteuning van de leerkracht belast met intern begeleider taken of door Passendwijs, directie, e.a. door observatie van leerlingen en adviezen aan de leerkracht zijn een wezenlijk bestanddeel van de extra hulp in de klas.

De leerkracht tracht het onderwijs zo in te richten dat aan de individuele onderwijsbehoefte van het kind zoveel mogelijk tegemoet wordt gekomen. De leerkracht signaleert meestal in eerste instantie waar extra begeleiding nodig is voor kinderen met leer- en/of gedragsproblemen. In die zin neemt de leerkracht een centrale positie in. Extra hulp kan de leerkracht in de klas onder meer geven door: HGW (groepsplannen en groepsoverzichten), leerlingen een eigen leerlijn te laten volgen, door extra instructie te geven tijdens de uren zelfstandig werken, door het inrichten van samenwerkingsvormen waarbij leerlingen elkaar ondersteunen en door het geven van remedial teaching in de klas.

7.5 Begeleiding vanuit Passendwijs

Daarnaast kunnen leerkrachten, waar nodig, begeleid worden door een medewerker van Passendwijs. Hiervoor zijn 20 uren beschikbaar per jaar. De contacten en aanvragen gaan via de zorggroep en het M-Team. De leerkracht formuleert een vraag ten aanzien van een kind of meerdere kinderen. De medewerker komt in de klas ter observatie van het kind enerzijds en het handelen van de leerkracht ten aanzien van een kind anderzijds.

De medewerker bespreekt de gedane observaties met de leerkracht en geeft adviezen. De intern begeleider is tijdens deze gesprekken zoveel mogelijk aanwezig.

Indien de school niet de mogelijkheden heeft de ontwikkelingsproblematiek van een kind voldoende in kaart te brengen, is het mogelijk een nader onderzoek te laten verrichten. Een psycholoog of orthopedagoog van Passendwijs kan op vraag van school een uitgebreid onderzoek verrichten. Het onderzoek geeft een beeld van de ontwikkelingsmogelijkheden van het kind. Er kunnen handelingsadviezen voor school en voor in de thuissituatie worden gegeven. Soms kan een problematiek zo ernstig zijn dat deze niet in de schoolsituatie aangepakt kan worden. In dat geval zal gezocht worden naar een andere oplossing. De verdere procedure wordt alleen gevolgd indien daarvoor toestemming is van de ouders.

Er is regelmatig overleg met ouders en een en ander geschiedt altijd met instemming van de betrokken ouders en leerkracht.

7.6 Remedial teaching

-In iedere klas wordt door de klassenleerkracht remedial teaching gegeven: verlengde instructie vanuit het Handelingsgericht werken, zoals vermeld in het groepsplan. Dit gebeurt in een klein groepje in de klas.

-Af en toe is het nodig en mogelijk om leerlingen gedurende korte tijd (6 tot 8 weken) extra te ondersteunen, gedurende één keer á twee keer per week door een orthopedagoge (zzp).

-Leerlingen die hindernissen ondervinden in het leren lezen en spellen kunnen, na aanmelding zorggroep en op advies van IB, meedoen met het programma Bouw! Zowel thuis als op school (onder begeleiding van een vrijwilliger) kunnen ze op deze wijze onderwijs op maat krijgen.

-Voor leerlingen met een OPP (ontwikkelingsperspectief) kan het noodzakelijk zijn om bij het leren zeer intensieve, specifieke ondersteuning te ontvangen op school, buiten de klas. Deze

ondersteuning wordt gegeven door een orthopedagoge. De kosten voor deze specifieke ondersteuning worden waar mogelijk bekostigd uit de zware zorg middelen. Een eigen bijdrage kan worden gevraagd.

7.7 Orthotheek Marant

De school is lid van Marant waardoor we zes keer per jaar uitdagende leermaterialen gedurende zes weken kunnen lenen en kennis kunnen maken met de nieuwste onderwijsinzichten en onderwijssnuffjes.

7.8 Overige hulpverleningsinstanties

De zorggroep is in het bezit van mappen met namen, adressen en folders van instanties, waarmee ouders en kinderen in geval van problemen of behoefte aan ondersteuning contact op kunnen nemen. Hierbij kan gedacht worden aan antroposofische artsen, antroposofisch therapeuticum, fysiotherapeuten, logopedisten, huiswerkinstituten, jeugdhulpverleningsinstellingen, speltherapeuten, heileuritmisten.

Ook de zorgwijzer is in ons bezit.

Veelal wordt bovenstaande tijdens gesprekken reeds besproken. Ouders kunnen ook materiaal, boeken ter inzage krijgen of tijdelijk lenen.

7.9 Orthotheek

De Parcivalschool beschikt over een orthotheek waarin middelen en materialen te vinden zijn voor het nader onderzoeken en remediëren van leermoeilijkheden. Deze middelen en materialen hebben betrekking op reken- en leesvoorwaarden, rekenen, lezen, spelling, schrijfmotoriek en concentratie. Het materiaal is toegankelijk voor alle leerkrachten. Ook maakt de school gebruik van de mogelijkheid om materialen te lenen van de orthotheek van Marant. De school heeft een abonnement op deze orthotheek. Ook materialen die het onderwijs ondersteunen aan de (zorg) leerlingen zijn in beide orthotheeken aanwezig.

7.10 Tijdens een langdurige ziekteperiode

In de wet 'Ondersteuning Onderwijs aan zieke leerlingen' van 1999 is nog eens duidelijk aangegeven dat ook zieke leerlingen recht hebben op onderwijs.

Voor kinderen die in een ziekenhuis zijn opgenomen -of thuis ziek zijn- is het belangrijk dat het gewone leven zo veel mogelijk door gaat. Onderwijs hoort daar zeker bij. Onderwijs aan zieke leerlingen is o.m. om de volgende redenen van belang:

-het leerproces wordt voortgezet (een onnodige achterstand wordt zo veel mogelijk voorkomen)

-de zieke leerling houdt een belangrijke verbinding met de buitenwereld (regelmatig sociale contacten)

Ook tijdens een ziekteperiode van een leerling blijft de eigen school verantwoordelijk voor het onderwijs aan de leerling. De leerkrachten staan er echter niet alleen voor. Zij kunnen voor deze onderwijsbegeleiding aan de zieke leerling een beroep doen op de ondersteuning van een Consulent Onderwijs aan Zieke Leerlingen van Marant. De leerkracht van de school en de consulent maken in overleg met de ouders van de leerling afspraken over de inhoud van de ondersteuning. Het accent kan daarbij liggen op begeleiding en advisering, maar ook kan een deel van het onderwijsprogramma worden overgenomen. Het belang van de zieke leerling wordt daarbij steeds als uitgangspunt genomen. Aanmelden voor deze vorm van onderwijsbegeleiding kan door de ouders of de school. Voorafgaand overleg is daarbij wel aan te bevelen..

In dit kader is het voor chronisch zieke kinderen ook mogelijk om via een webchair en digibeter thuis het onderwijs in de klas te volgen. (Project Marant in samenwerking met Ziezon en KPN).

8 DE KLASSENORGANISATIE

8.1 Differentiatie in de klas: Klassenmanagement en leerstofaanbod

In elke klas zijn naast het normale niveau van leerstofaanbod, twee andere: een hoger en een lager niveau. Hierdoor ontstaan twee zorgniveaus.

Het is nodig om jaarlijks aandacht te schenken tijdens de pedagogische vergadering aan de voorwaarden (klassenmanagement) om te komen tot een gedifferentieerd leerstofaanbod.

Vooraf het inrichten van het zelfstandig werken is een aandachtspunt. Dit wordt in de planning opgenomen.

Per schooljaar worden twee vakgebieden qua leerstofaanbod onder de loep genomen.

Wij hanteren het lesmodel Directe Instructie.

8.2 Extra leerstofaanbod voor meer begaafde leerlingen

Sinds 2011-2012 geven wij verrijkingsonderwijs aan diverse groepen leerlingen. Zie voor meer informatie de website en de schoolgids.

8.3 Zelfstandig werken

In de loop van het leerjaar wordt de tijd voor 'zelfstandig werken' naar mogelijkheden en wensen uitgebreid. Per leerjaar wordt de tijd hiervoor langer.

Dit resulteert in klas 6 in 4 dagdelen zelfstandig werken.

Zelfstandig werken van de kinderen bevordert enerzijds het competentiegevoel van de kinderen en geeft anderzijds de leerkracht de mogelijkheid extra instructie te geven aan kinderen die dat behoeven. Tevens ontstaat er de mogelijkheid te differentiëren in taakomvang en moeilijkheid van de taak. Zelfstandigheid wordt ook in het overig onderwijs van de kinderen op velerlei wijze gevraagd. Juist door het zoeken naar uitdaging voor de kinderen kan het onderwijs aantrekkelijk zijn. Het periodeonderwijs geeft ook vele mogelijkheden tot zelfstandig werken en samenwerken van kinderen onderling.

In de kleuterklassen is een veelheid aan activiteiten waarin de zelfstandigheid van kinderen gestimuleerd wordt, o.m. in het vrije spel en taken.

8.4 Leerstrategieën

Het kennen en kunnen hanteren van leerstrategieën is in het onderwijsproces van belang. Daartoe hanteert de school het model leerstrategieën waarin de verschillende fases van het leren onderscheiden worden.

Het vinden en toepassen van eigen leerstrategieën is een belangrijk uitgangspunt. Niet alle kinderen zullen daar echter toe in staat zijn. In dat geval wordt gekozen voor een leerstrategie die het kind kan toepassen. Deze leerstrategie wordt expliciet door de leerkracht aangedragen.

8.5 Leerlijnen

Structuur en heldere leerlijnen staan borg voor een doeltreffend onderwijs. In het vrijeschoolonderwijs speelt integratie van vakken een belangrijke rol. Tevens wordt er spaarzaam gebruik gemaakt van methodes. Daarmee is de uitdaging gegeven leerlijnen zelf te formuleren om zodoende aan de gestelde kerndoelen te voldoen. De school is de afgelopen jaren bezig geweest met het vaststellen en waar nodig bijstellen van de leerlijnen voor een aantal vakken, in het bijzonder voor het taal-, lees- en schrijfonderwijs en het rekenen.

Leerlijnen worden vastgesteld, bijgesteld en geëvalueerd. De leerlijnen geven de leerkracht houvast voor het ontwikkelen van lesmateriaal en het formuleren van doelen voor de periodes die aan de orde zijn in een klas.

8.6 Beleid toelating gehandicapte leerlingen

Ouders met een gehandicapt kind vinden het soms beter dat hun kind naar een gewone basisschool gaat en niet naar een speciale school. Dat is een recht van ouders en vanaf 1 augustus 2003 zegt onze overheid dat gewone basisscholen daaraan actief moeten meewerken als ouders dat vragen.

De Parcivalschool staat positief tegen deze vorm van integratie van gehandicapten binnen onze samenleving. We willen echter voor zover het om toelating tot onze scholen gaat, voorzichtig zijn: Als een gehandicapte leerling wordt aangemeld, gaan we met de ouders en hun deskundige begeleiders in gesprek over de vraag of het haalbaar en verstandig is, over te gaan tot toelating gegeven de huidige schoolsituatie. Dit betreft dan een belangenafweging tussen de belangen van het kind met diens ouders, de school met het team leerkrachten en de leerlingengroep waarbinnen het kind eventueel geplaatst wordt. Altijd moet sprake zijn van een weloverwogen en haalbare toelating voor een langere periode die het welzijn van genoemde groepen niet mag aantasten, evenmin als de kwaliteit van het onderwijs in de afzonderlijke groep. Zie voor meer informatie ons Schoolondersteuningsprofiel (SOP) op de website.

8.7 Aandacht voor ontwikkeling oud-leerlingen van de school

Als de leerlingen eenmaal de school hebben verlaten, stelt de school zich op de hoogte van de ontwikkeling die de leerlingen op het voortgezet onderwijs doormaken. Hiertoe verzamelt de school, indien mogelijk, de resultaten van de oud-leerlingen. Hiermee kan de school evalueren of de geadviseerde schoolkeuze de juiste is geweest. Tevens stelt de school zich op de hoogte over de bevindingen van de school van voortgezet onderwijs met betrekking tot leerlingen van de Parcivalschool.

Jaarlijks ontvangen wij informatie van het KGC en vanaf schooljaar 2008-2009 ook van de andere scholen waar onze leerlingen naar toe zijn gegaan. Deze jaarlijkse gegevens worden opgenomen in het jaarverslag.

9 EVALUATIE

De evaluatie vindt jaarlijks in mei/juni plaats in de zorggroep, M-Team en pedagogische vergadering. De bijstellingen en verbeterpunten worden opgenomen in het zorgprotocol en waar nodig wordt het zorgprotocol geactualiseerd. Dit is de taak van de zorgcoördinator.

B DYSLEXIEPROTOCOL

1 Inleiding

Vergoedingsregeling Dyslexie

Aanvraag hiervoor verloopt via het Wijkteam.

De fasen van het proces op school

-Toetskalender in de gehele school

-Toetsen, signalering, RT, etc vanaf 5-jarigen.

-Bij vermoedens van stelt de zorggroep met leerkracht dit vast en wordt verwezen naar het Wijkteam Arnhem.

-De school stelt het leerling-dossier op. Daarin staat kort de achterstand en de schoolse hulp die is geboden, beschreven.

-Verwijzing vindt plaats op grond van het leerling-dossier.

Zie voor meer up to date info de website van Passendwijs.

De dyslexiezorgverlener (instituut) van ouders en kind bepaalt aan de hand daarvan of het kind voor diagnostiek in aanmerking komt. Blijkt daaruit dat een kind ernstig dyslectisch is, dan kan een behandeling worden gestart en vergoed.

Bijlage 1: Stappenplan leerlingenzorg

STAPPENPLAN LEERLINGENZORG

Signalering

Pedagogische interventies
Collegiale consultatie
Oudergesprek
Voortzetting en/of handelingsplan
Evaluatie

Bespreking zorggroep/ M-Team

observatie in de klas
adviezen aanpak
• handelingsplan
• kinderbespreking
• evaluatie
• verwijzing naar buitenschoolse instantie

Evaluatie Zorggroep

• nieuw handelingsplan
• inschakelen externe hulp
oudergesprek

Externe hulp

• medewerker Passendwijs
• leerlingenonderzoek
• bespreking met ouders/ zorggroep/M-Team
• evaluatie

Bijlage 2: Aanbod extra hulp:

De ambulant begeleider van Passendwijs werkt nauw samen met de leerkracht. Zij maakt een verslag van alle gesprekken en schrijft het handelingsplan. Dit handelingsplan wordt met de ouders besproken en zij moeten voor akkoord ondertekenen.

Minimaal drie keer per jaar is er overleg waarbij iedereen die met de leerling werkt, wordt uitgenodigd.

Tijdens deze overleggen wordt besproken hoe het met de leerling op school gaat en worden er afspraken gemaakt betreffende:

- de voortgang van hulp in de klas en bij de orthopedagoge
- de aanpassingen van werk binnen de klas
- de wenselijke benadering van het kind
- extra hulp door "buiten"aangeboden, o.a. logopedie, fysiotherapie etc.
- hulp die geboden wordt door de onderwijsassistent

Tijdens het overleg wordt besproken of de onderwijsleersituatie nog voldoet aan de hulpvraag van de leerling.

Het is mogelijk dat de leerling voldoende aan zijn trekken komt maar dat de hulpvraag teveel vraagt van de medeleerlingen en/of leerkracht. In dat geval kan de vraag komen of er toch een andere school gezocht moet worden voor de leerling.

Bijlage 3: Oudercontacten in relatie tot leerlingenzorg/ouderavonden

Kleuterklassen

- a. Bezoek van ouders aan de klas voorafgaand aan de plaatsing in de kleuterklas. Ongeveer zes weken voor de eerste schooldag. Ouders ontvangen praktische informatie en biografievragenlijst
- b. Gesprek na een week en na zes weken over de bevindingen tijdens de eerste zes weken thuis/school.
- c. Twee maal per jaar oudergesprek van 30 minuten; o.m. leerlingvolgsysteem, ontwikkeling
- d. In het laatste jaar kleuterklas (voorjaar) leerrijpheid gesprek; bij twijfel vervolggesprekken

In klas 1 t/m 6 minimaal twee maal per jaar 15 minuten gesprekken.

In deze gesprekken staat de ontwikkeling van het kind centraal. In ieder geval worden de resultaten van het onderwijs besproken. Gesprekken worden vastgelegd op een oudergesprek formulier.

Leerlingenzorg die op ouderavonden aan de orde komt

Kleuterklassen

De leerkrachten informeren de ouders over het vrijeschoolonderwijs in de kleuterklassen. Activiteiten die plaatsvinden worden toegelicht: dagelijkse en wekelijkse activiteiten, jaarfeesten, leerrijpheid, de ontwikkelingfase van de kleuter.

Ouders worden geïnformeerd over toetsing in het kader van het dyslexieprotocol.

De ouders worden geïnformeerd over de resultaten van de toetsing. Dit wordt in alle klassen gedaan tijdens de oudergesprekken.

Klas 1

De leerkracht informeert de ouders in ieder geval over het leerlingvolgsysteem dat op de school gehanteerd wordt.

De leerkracht informeert de ouders over het specifieke van het leesonderwijs in de vrijeschool.

Klas 2

De leerkracht informeert de ouders over het leerlingvolgsysteem en de daarbij behorende toetsing. De resultaten van de toetsen komen in het gesprek aan de orde.

Klas 3

De leerkracht informeert de ouders over het leerlingvolgsysteem en de daarbij behorende toetsing. De resultaten van de toetsingen komen in het gesprek aan de orde.

Klas 4

De leerkracht informeert de ouders over het leerlingvolgsysteem en de daarbij behorende toetsing. De resultaten van de toetsingen komen in het gesprek aan de orde.

Klas 5

De leerkracht informeert de ouders over het leerlingvolgsysteem en de daarbij behorende toetsingen. De resultaten van de toetsingen komen in het gesprek aan de orde.

Tijdens het laatste oudergesprek vormen leerkracht en ouders zich een beeld over het vervolgonderwijs dat in hun ogen het meest in aanmerking komt voor het kind.

Dit gesprek is onderdeel van de procedure die gevolgd wordt in verband met de keuze voor het vervolgonderwijs.

Klas 6

De leerkracht informeert de ouders over het leerlingvolgsysteem en de toetsing in het kader van het leerlingvolgsysteem.

Tijdens een ouderavond worden de ouders geïnformeerd over de procedure met betrekking tot de keuze van het vervolgonderwijs.

Bijlage 4: Procedure keuze vervolgonderwijs

1. Leerkracht bepaalt een advies op grond van resultaten en LVS en ontwikkeling van het kind voorlopig welk onderwijs het meest geschikt lijkt voor het kind.
2. In de tweede helft van klas 6 is er een gesprek tussen ouders en de leerkracht waarin het vervolgonderwijs aan de orde komt, daarbij worden verwachtingen t.a.v. vervolgonderwijs door ouders en leerkracht met ouders en leerling uitgesproken.
3. Op de eerste ouderavond in klas 6 komt de procedure bepaling vervolgonderwijs, gang van zaken eindtoets; leerkracht licht ouders in. School organiseert tweejaarlijks een voorlichtingsavond voor klas 4,5 en 6. School organiseert jaarlijks een informatieavond over de Bovenbouw.
4. Ouders ontvangen van de school overzicht met data inloopdagen, voorlichtingsdagen en open dagen voortgezet onderwijs. Brochures die de school ontvangt over vervolgonderwijs worden aan de kinderen meegegeven. Kinderen krijgen informatie over de brugklas door middel van een aantal lessen (kiezen voor je toekomst) en een DVD over de brugklas.
5. In het eerste oudergesprek in klas 6 in januari wordt gezamenlijk met kind leerkracht en ouders gesproken over het voortgezet onderwijs in relatie tot het advies van de school, wens kind, wens ouders. Ouders spreken hun gedachten uit met betrekking tot de school: VO in Arnhem, bovenbouw in Nijmegen en Zutphen
6. Eventueel volgt een tweede gesprek ouders+leerkracht over vervolgonderwijs. Definitief besluit niveau+school +ouders
7. Aanmelding school voor VO voor 1 maart in klas 6. Ouders geven door naar welke school het OKR moet gaan.
8. Onderwijskundig rapport wordt ingevuld door leerkracht Ouders nemen kennis van onderwijskundig rapport, ondertekenen en de leerkracht stuurt het rapport op naar het VO
8. Indien gewenst gesprekken (warme overdracht) met VO door leerkracht.

NB: in geval van LWOO is een aanmelding voor onderzoek mogelijk. In geval van LWOO wordt het betreffende kind getoetst door de school waar het kind aangemeld zal worden. De toetsing bepaald op welk niveau het kind op de vervolgschool geplaatst zal worden. Gesprek daarover vastleggen.

Bijlage 5 Evaluatie toetsen op klassenniveau

Evaluatie toetsresultaten op klassenniveau

Leerkracht:	
Klas:	
Toets:	
Moment van afname:	
Aantal leerlingen:	

Aantallen/procentueel op niveau:

A:	B:	C:	D:	E:
I:	II:	III:	IV:	V:

Liggen de resultaten in lijn met de verwachting?

Ja/nee

Indien nee: Welke verklaring zou er zijn voor behaalde niveau?

Korte omschrijving:

Geeft het resultaat aanleiding het lesrooster te wijzigen?

Korte omschrijving aanpassing lesrooster:

Geeft het resultaat aanleiding het aanbod te wijzigen?

Korte omschrijving van wijziging aanbod:

Geeft het resultaat aanleiding tot het opstellen van een groepshandelingsplan?

Korte omschrijving handelingsplan:

Welke kinderen werken er reeds met een handelingsplan met betrekking tot deze leerstof?

Namen:

Voor welke kinderen leidt het resultaat tot het opstellen van een handelingsplan?

Namen:

Werkwijze:

Voor welke kinderen is een aparte leerlijn?

Namen:

Voor hoeveel kinderen leidt het resultaat tot het aanbieden van uitdagender leerstof?

